

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שצביאות
לאהבת הזולת,
הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

איש לרצוהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כה אלול תשע"א שבת - ירושלים 5:59 תלאביב 6:15 חיפה 6:06 מוצ"ש - ירושלים 7:11 תלאביב 7:12 חיפה 7:12 ר"ת 7:50

פרשת נצבים - וילך

מעביר על מדותיו

יעביר על מדותיו וימחול אף למי שהרבה להכעיסו !

גלמוד מהפסוק: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם" (פרק כט"ט) וכתב רש"י (להלן יב): למה נסמכה פרשת "אתם נצבים" לקללות? לפי שעם ישראל הוריקו פניהם ואמרו מי יכול לעמוד באלו. התחיל משה מפיסס אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה והרי אתם קיימים לפניו. עכ"ל. כי על כן, כך דרכיו ומדותיו של הקב"ה, אל רחום וחנון, ארך אפים ורב חסד, נושא עוון ופשע. וכמו שהאריך בביאור ענין זה הרמ"ק בספרו תומר דבורה (פ"א) עיי"ש. א"כ, על האדם ללמוד מדרכיו ומדותיו של הקב"ה, כמו שדרשו חז"ל מהפסוקים "והלכת בדרכיו" ו"לדבקה בו" מה הוא רחום וכו' אף אתה. מה הוא סובל ומאריך אפו למכעיסיו, כן האדם יסבול רעותיו של חברו ויעביר על מדותיו היינו "שלא ידקדק למדוד מדה למצעים אותו, אלא מניח מדותיו והולך לו", (כלשון רש"י ר"ה יז).

כתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים יא) "אין חסיד אלא מי שמעביר על מדותיו. כשבאין בני אדם בפניו, אשר חטאו ועשו לו שלא כהוגן, ועתה מתחרטים ומבקשים מחילתו ממנו, ומה שיש בידם לתקן מהמעוות אשר עשו, הם מתקנים, ועל אשר לא יוכלו לתקן - מתחרטים ומבקשים מחילתו... וכשרואה זה אשר בידו לעשות להם רעה ולהשיב להם גמולם, מוחל להם בלב שלם, ואינו עושה עמהם רעה - מפני זה נקרא "חסיד" שנאמר (ירמיה ג"ב) "שובה משובה ישראל... ולא אפיל פני בכם כי חסיד אני..."

במכתב ששלח הגרצ"פ פרנק זצ"ל לבנו, תלמיד ישיבת מיר, כתב לו כדברים האלו: "תורתנו היא תורת חיים המלמדת אותנו דרכי נועם, להעביר על המדות ולהיות מוותר על פגיעה בכבוד. הייתי שבע רצון אם תתאמץ לשבר את היצר המפתה את האדם להיות נוטר שנאה, מלבד חיובו של כל אדם להתנהג במדות טובות ולגרש מהלב כל רוח של נקימה ונטירת שנאה ח"ו.

"זולת זה, כל קפידיא, כל מחלוקת וכל שנאה גורמת אחריה ביטול תורה, לשון הרע וביטול תפילה. חוב קדוש הוא להתרחק מזה".

"זוהי ההכנה המתאימה ביותר ליום הכיפורים..."

אחד מנכדיו של הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל, שלא היה מקום בדירתו לבניית סוכה, היה מטלטל עצמו מביתו בכל שנה בחג הסוכות. באחת השנים, נכנס לחובות כדי להוציא כמין מרפסת תלויה עבור ז' ימי החג. **סמוך** ליום הכיפורים כבר עמדה הסוכה בשלימותה בנויה על תילה. אולם אחד משכניו טען שהיא מפריעה לו בכך שחוסמת היא את האור לאחת מחלונותיו, ולא עזר לו ההסבר שמדובר רק על ז' ימי החג ואין לו לחשוש שישאיר את המרפסת לכל השנה. פירק הנכד את סוכתו וכל השקעתו האדירה ירדה לטמיון.

אחד משכניו שהיה ממקורבי רבי חיים, עלה אליו ותינה לפניו את בטלנותו של הנכד שלא התאמץ עמו בדין ודברים. כשמוע רבי חיים את אומץ לב נכדו שויתר מיד לשכנו, נהנה מאד ואמר: "אכן זוהי ההכנה הגדולה ביותר והמתאימה ביותר לקראת יום הכיפורים, שיוותר האדם על כל הטוב והיקר עבורו, ובלבד שלא להצר לאיש, גם אם הלה אינו צודק!"

שנות חיים

מתנה יחודית ל"חדר יחוד"...

סיפר נינו של הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל: כשסבי רבי אריה נשא את רעייתו לאשה, הוא היה בחור עני ואביון. כאשר נכנס עם כלתו לחדר היחוד, היה נהוג כי החתן מגיש מתנה שהכין מבעוד מועד לכלתו הטריה, ואולם לרבי אריה לא היה עמו דבר לתת, מחמת גודל עניותו. **ניגש** אל כלתו ואמר לה: כלה נכבדה, אין לי מתנה גשמית להעניק לך, אבל חפץ אני להביא לך מתנה רוחנית שתלווה אותנו לאורך כל שנות חיינו. מהי המתנה? אני מבטיח לך, כי במשך כל השנים הבאות המשותפות שלנו, כאשר יוצר ויכוח בבית, אני אהיה הראשון שאוותר לך!"

הכלה הנרגשת השיבה לו בהבטחה הדדית. וככה חיו את חייהם כסמל ודוגמא לזוגיות אמיתית. "אפילו לאחר שנפטרה, המשיך לוותר לה" - אומר הנין - "הוא המשיך לסדר מידי שבת את השולחן והכסאות בדיוק בצורה שהיתה מקפידה היא להניחם בהיותה בחיים..."

מתוך מאמר לזכרו

העלון השבועי בחסות

למעלה מ-70 שנות מוניטין של כשרות ואיכות
משנת ת"ש פציה"ק ירושלים תובב"א
מלווים אבי כרכך קירור

לא מעובד
וללא שום
תוספות

בשר הקד

עופות טריים יום יום * קישקע אגית ואיכותי ממולא לכבוד שבת

עופות טריים יום יום * קישקע אגית ואיכותי ממולא לכבוד שבת

להוכיח החוטא ולמונעו מחטא לפי שכל ישראל ערביין זה בזה!

נלמד מהפסוק: "אתם נצבים היום כולכם... ראשיכם שבטיכם וקניכם ושוטריכם כל איש ישראל" (פרק כ"ט).

ואמרו חז"ל במדרש (תנחומא פ"ב): "ראשיכם שבטיכם" - כולכם ערבים זה בזה, אפילו צדיק אחד ביניכם כולכם עומדים בזכותו, ולא אתם בלבד, אלא אפילו צדיק אחד ביניכם, כל העולם כולו בזכותו עומד שנאמר (משלי י) "וצדיק יסוד עולם". וכשאחד מכם חוטא, כל הדור לוקה. וכן אתה מוצא בעכ"פ וכו'. מדת פורענות מועטת והדור נתפס בה, מדה טובה מחבה על אחת וכמה וכמה. לכך נאמר "כל איש ישראל".

ובגמרא (סנהדרין כז:) דרשו חז"ל מהפסוק "וכשלו איש באחיו" שכל ישראל ערביין זה בזה. ובגמרא (שם מג:) נחלקו בחיוב הערבות הזו, האם נענשים גם על עבירות נסתרות שעושה האדם, או רק על "נגלות". עכ"פ לכו"ע נענשים על עוון הזולת בנגלה, משום שיכולים למחות ולהוכיח ולא הוכיחו.

לפי"ז לכאורה צ"ע מהמבואר בכמה מקומות בחז"ל שאומרים "הלעיטוהו לרשע וימות" [כגון בגמרא (ב"ק סט.) שרק בשמיטה שהפירות הפקר, יש חיוב לעשות סימן הכר בכרם של ערלה, כדי שלא ישלש עוברי דרכים ויאכלו מהפירות, אבל בשאר השנים שאסור לגזול מהפירות אין צריך לציין על הפירות שהם אסורים בערלה כי על זה אומרים "הלעיטוהו לרשע וימות" שאם הוא רשע וגוזל, נניח לו שיעבור גם על איסור ערלה].

מעתה, לפי המבואר במדרש תנחומא והגמרא, שכל עבירה שאדם עושה, היא מזיקה גם לכל העולם מצד "ערבות", א"כ מדוע שלא יחוייב לסמן את הפירות ובכך למנוע עבירה של איסור ערלה מזולתו, ולהצילו מחטא נוסף של איסור ערלה, אף שיעבור על גזל [שהרי לא שביק איניש התיירא ואכיל איסורא] שהרי בכך גם ממעטים רע מהזולת, וגם מהעולם כולו, שמא עבירה נוספת זו תכריע, חלילה, את העולם לחובה!?

ונזדמן לנו לדבר בנידון זה עם הגאון רבי אברהם גניחובסקי שליט"א (ראש ישיבת טשיבין), והאיר עינינו לתרוץ שהובא בשו"ת חלקת יעקב (אה"ע סי' צ"ג) שכלל זה ד"ה הלעיטוהו לרשע" שייך רק במקרה שאף אם נעשה לו תקנה להצילו מאיסור אחד, יעשה באותו דבר איסור אחר, אבל אם יכולים להצילו שלא יעשה כלל עבירה [אף כשהוא רשע וחוטא בעבירות אחרות] בזה אכן חייבים לתקן להצילו מן החטא.

ואולם, כפי שתחזנה עיני הקורא, עדיין לא עלתה לנו ארוכה מתרוץ זה, שהרי כפי שהוכחנו מחז"ל במדרש, יש לכל עבירה ועבירה משמעות גורלית הן לחוטא והן לכלל העם, ומה לי אם עושה ב' עבירות בדבר אחד או ב' עבירות בענינים שונים?! וצ"ע [נשמח מאד בתשובות הקוראים הנכבדים].

להציל הזולת מחטא...

כשנסע פעם הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל במונית שכורה ונכנס בדברים עם הנהג, יהודי מפשרטי העם, סיפר הנהג לפי תומו כי בדרך כלל אינו עובד בשבתות, אולם בשבת הקרובה הוא יאלץ לבצע נסיעה מירושלים לנמל התעופה לוד.

הזדעזע הגר"י צדקה וזעק לעברו: "היתכן? כלום מותר לחלל שבת בגלל בצע כסף?" ותוך כדי דיבור שלף מארנקו שש מאות שקלים והושיט לנהג באומרו: "הא לך את הכסף שהיית עלול להרוויח בנסיעה זו, ואל תיסע!"

ניסה הנהג להתנצל שהבעיה היא לא הממון, אלא שמנהל התחנה כבר סיכם עמו ועם הלקוח על נסיעה זו, ואי אפשר לבטל את ההזמנה.

אולם הגר"י צדקה לא ויתר לאיש ודחק בו שיקח מידו את הכסף ושיהיה לו אומץ להודיע למנהל שאינו נוסע בשום מקרה. גם המשיך לדבר על ליבו, כמה יקרה היא שבת קודשנו, ועד כמה חמור החטא של המחלל.

סוף דבר היה, שהנהג הבטיח לו שישבות ולא יסע ביום שבת קודש בשום מקרה... גם סירב הנהג לקחת את המענק שהגר"י צדקה הציע לו מכיסו הפרטי. והנה עוד בטרם הושלמה הנסיעה עם הגר"י צדקה, הודיעו לנהג במכשיר הקשר מתחנת המוניות שההזמנה לנמל התעופה בוטלה...

מתוך מהדורה חדשה של "וזאת ליהודה" העתידי לראות אור בקרוב

זיכוי הרבים

לקרב רחוקים ולזכות את הרבים בלימוד התורה וקיום מצוותיה!

נלמד מהפסוקים: "הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו... ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את ה' אלקיכם" (פרק לא"ב, יג)

וכתב החינוך (מצוה תרי"ב): משרשי המצוה, לפי שכל עיקרן של עם ישראל, היא התורה, ובה, יפרדו מכל אומה ולשון להיות זוכין לחיי עד, תענוג נצחי שאין למעלה הימנה בנבראים, על כן בהיות כל עיקרן בה - ראוי שיקהלו הכל יחד בזמן אחד מן הזמנים לשמוע דבריה, ולהיות הקול יוצא בתוך כל העם, אנשים ונשים וטף, לאמר: מה הקיבוץ הרב הזה שנתקבצנו יחד כולנו? ותהיה התשובה: לשמוע דברי התורה, שהיא כל עיקרנו והודנו ותפארתנו, ויבואו מתוך כך, לספר בגודל שבחה והוד ערכה, ויכניסו הכל בלבם חשקה, ועם החשק בה, ילמדו לדעת את השם, ויזכו לטובה, וישמח השם במעשיו, וכענין שכתוב בפירוש בזאת המצוה "ולמען ילמדו ויראו את ה'".

דרך התורה מלמדת אותנו - היה אומר החפץ חיים (הובא במע"י) - כי פסגת המעשים הטובים וקיום רצון הש"ת הוא להגיע למדרגת "זיכוי הרבים", ובה תבחן מדת התמסרותו של האדם למען כבוד ה' בעולם. כי כמו שלא יתכן, שבנו של מלך יחזיק טובה לעצמו עבור מה שהוא בלבד שומר את דברי אביו, בו בזמן שיווכח שמרידה תופסת מסביב המלך, כי לבו עליו יכאב, כן לא יתכן קיום מצוות התורה בשלימות ע"י האדם, בזה שיסתפק בשמירתה על ידו הוא עצמו בלבד, מבלי שישתדל לשכנע גם אחרים הפורקים עולה, לסור מדרכם הרעה.

על האדם לדעת - אומר הח"ח - כי רצון אבינו שבשמים הוא, לזכות את כל בניו - עם ישראל, בלימוד התורה וקיום מצוותיה. ואין לפני הקב"ה נחת רוח יותר גדולה, מאשר להכניס יותר ויותר המוני ישראל תחת עולה של התורה ולקרב ליבם ע"י לאביהם שבשמים.

ומי לנו גדול ממשח רבינו ע"ה בכל קניני החכמה והשלמות, מבחר המין האנושי, ובכל זאת מציין הכתוב יותר משאר סגולותיו את המידה הזאת שזיכה את הרבים, כמאמר חז"ל: "משה זכה וזיכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו" (אבות פה).

מלבד זאת ע"י זיכוי הרבים זוכה האדם לסייעתא דשמיא לכל יחטא כאמרת חז"ל (שם וביומא ז): כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו.

"רצון אבינו שבשמים לזכות את כל בניו..."

סח הגאון רבי אברהם יצחק ברזל שליט"א: באחת השכונות החרדיות החדשות התגוררו שתי משפחות שאורחות חייהם, שלא כדרך התורה, השפיעו לרעה על הסביבה. נמנו רבני השכונה לארגן יום תפלה ועצרת התעוררות. **ואולם** המרא דאתרא של אותה שכונה החליט להוועץ על כך עם רבינו הגרא"מ שך זצ"ל ולקבל את הסכמתו, אף שברור היה, על פניו, כי אין בנמצא שום טעם בעולם לאסור עצרת התעוררות כזו.

כאשר חזר, סיפר לתדהמת הכל, כי הגרא"מ שך מתנגד לעריכת העצרת. וכל כך למה? כי שאל: "האם מישוהו היה אצלם להסביר להם. להשפיע עליהם?! האם מישוהו האיר להם פנים? האם מישוהו גילה לפניהם את המאור שבתורה?" **עוד** הוסיף הרב שך ואמר: "אולי כאשר ישמעו על העצרת, יבינו שהוא בגינם ויתמרמרו, יחשבו שנדחו, ויתדרדרו עוד יותר! על כן, בתחילה נסו להשפיע עליהם. אחר כך נראה..."

סוף דבר היה שעשו כדבריו, וכך נכנסו עוד שתי משפחות יקרות תחת כנפי השכינה והפכו לבני תורה. **עפ"י קנין תורה**

ללמד תורה לתלמידים

ללמד בטוב טעם ובסבלנות עד שיהיו הדברים ברורים ורהוטים בפי התלמידים!

נלמד מהפסוק: "ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם" (פרק לא-יט)

ודרשו חז"ל: מנין שחייב אדם לשנות לתלמידו עד שילמדנו? שנאמר "ולמדה את בני ישראל" ומנין עד שתהא סדורה בפייהם? שנאמר "שימה בפייהם" (עירובין נד:) וכתב הרמב"ם (פ"ד מתלמוד תורה ה"ד): הרב שלימד ולא הבינו התלמידים כראוי, מפני עומק הסוגיא, או מפני שהיתה דעתם קצרה, לא יקעוס עליהם ולא ירגז, אלא חוזר ושונה הדבר אפילו כמה פעמים עד שיבינו עומק ההלכה.

כיצד מלמדים?

במכתב הדרכה כיצד מלמדים, כתב הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל את הדברים הבאים: "הרב המלמד את התלמיד, צריך להתמסר אליו בסבלנות, לפרש ולהסביר לו לאט לאט, ובאופן ברור, ואחרי שהוא מסביר, צריך הוא בקירוב לבבות לשמוע מן התלמיד את הבנתו, ולתקן אותו במה שלא הבין כראוי, ושוב עליו לשמוע אם נוסף לו ממה שהרב תיקן לו את דבריו".

"באופן כזה, אחר זמן ממושך, כשהתלמיד יהיה עם רצון לשמוע בריכוז המחשבה, אזי יש תקוה גדולה שיצליח. ואופן הלימוד צריך שיהיה בסבלנות ובהסברה בפה..."

"ולכל זה צריך תפלה ובקשה מאת הקב"ה בברכת אהבה רבה ובברכת אהבת עולם, שיחננו הש"י ויתן לו הצלחה בהבנת לימוד התורה..." עכ"ד רבי מיכל יהודה.

עיקר תפקיד המלמד - להמתיק את התורה בפי התלמיד

לאחר שמסיימים את ברכת התורה "לעסוק בדברי תורה", לפני שניגשים לעצם הלימוד, מוסיפים ומבקשים בקשה מיוחדת: "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו... ונהיה אנחנו וצאצאנו... כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה..."

תמה על כך הגר"ש פינקוס זצ"ל (בתפא"ש): מדוע לא מוסיפים הוספה כזו בכל ברכת המצוות כגון "ויהי" שיהיו מצוותיך מתוקות בפינו" שהרי את הפסוק "חכו מחמדים וכולו ממתקים" דרשו חז"ל על המצוות, ומדוע תיקנו חז"ל לומר נוסח כזה רק בברכת התורה?

מבאר הגר"ש פשרו של דבר, כי עיקר תפקיד המלמד הוא להקנות לילד את החשק ואת ההרגשה שהתורה היא דבר מתוק, טמון בה אור. והרי ידוע המנהג המובא בקדמונים שכאשר מכניסים ילד ל'חיידר', מורחים על האותיות הקדושות דבש, כדי שהילד ירגיש "דבש וחלב תחת לשונך". אם הילד לא ירגיש שהתורה היא בבחינת "דבש" - לא עשינו דבר!

כדי להקנות לילד אהבה לחומר הנלמד - אומר הגר"ש - חייב גם המלמד בעצמו לאהוב ולחיות את הדברים. אם המלמד אינו אוהב אהבת נפש את דף הגמרא או את הפסוק מהחומש אותם הוא מלמד, הוא אינו יכול להעביר לילד את תחושת העריבות והמתיקות.

וכיצד מקנים לתלמיד את אותה עריבות? ע"י הכנה ראויה! להגיע לשיעור מוכן כראוי! מלמד צריך להכנס לכיתה בתחושה שבאמתחתו נמצאת "גלידה". הדבר המתוק והערב ביותר שניתן להעניק לילדים, ואינו מרפה מהם עד שהוא רואה שהם זורחים מאושר! עכ"ד הגר"ש פינקוס.

כיצד להתייחס לתלמידים מתפרעים?

לסיים, נציג הערה חשובה ומעשית למלמדים, אותה מעורר הגר"י זילברשטיין שליט"א (בטובך יביעו): קורה שמלמד נכנס לכיתה ופוגש את התלמידים במצב של התפרעות. בדרך כלל הוא מוציא החוצה את אחד הילדים, שהנהיג את תבורת המתפרעים. ובכך משתחרר שקט בכיתה. צריך לדעת שאסור להעניש עפ"י אומדן-הדעת. כאשר מענישים ילד פלוני, עלינו להיות בטוחים שאכן הוא זה שעשה את המעשה שבגינו נענש.

מאידיך - מוסיף הגר"י - לא כדאי להעניש באופן שיש בו ביטול תורה. הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל היה דוגמא כיצד יש להתייחס לילדים הללו. הוא היה "קולט" את כל הילדים האלו שהמלמדים לא הסתדרו איתם. נישק אותם בחום ובחיבה, הרעיף עליהם שפע של אהבה ולמד יחד איתם. כך היה מחדיר בהם אהבת תורה ויראת שמים.

ללמוד עם החלשים...

סיפר חסיד ממקורבי כ"ק האדמו"ר מגור (בעל הבית ישראל) שבצעירותו בהיותו תלמיד בישיבת שפת אמת שאל אותו הרבי בתחילת ה'זמן', האם כבר סידר לעצמו "חברותא" ללימוד. השיב הלה בחיוב ונקב בשמות אחדים של שותפיו לגירסא, אשר כבר הספיק לקבוע עמיהם שילמדו בצוותא דבר יום ביומו.

כאשר שמע הרבי את שמותיהם, ניענע בראשו וקרא לעברו: "בחרת לעצמך את האריות שבחבורה... ומה יהיה על התלמידים החלשים? מי ילמד עמיהם? ומי יעזור להם"!!

ומיד באותו מעמד פקד עליו לפרק את ה"שותפות" שסידר לעצמו, ותחת זאת שילמד בחברותא עם פלוני ועם פלוני שאינם מן המצטיינים, אף אם בעקבות כך "תדמה לרגע כאילו הנך מפסיד בעמקות הלימוד".

פאר ישראל

להרגיש את נעימות התורה...

סיפר הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל: פעם למדו אצלי מספר תלמידים שראיתי שאינם קולטים את מה שמלמדים אותם. לקחתים והבאתי אותם אל החזון איש. החזון איש למד עם כל אחד ואחד מהם סוגיא אחרת והתלמידים נתפסו ללימוד.

כששאלתי את החזון איש הכיצד הצליח להכניס לתלמידים אהבה וטעם בלימוד? השיב: לכל נפש ישראלית יש את חלק התורה שלה, וכשלומד חלק זה מרגיש הוא את נעימות התורה, ונמשך ללימודו יותר, וזה גורם לו שכבר יקבל טעם בלימוד, ואז ימשיך ללמוד גם את שאר הלימודים בתורה.

עפ"י דרכי החיים

"טיב המלמד - לפי הפירות שמצמיח"...

סיפר הרב מרדכי ארנון שליט"א: מעשה בילד קטן שהחל ללמוד ב'חיידר' בשערי חסד. 'חיידר' זה היה בסגנון של לפני מאות שנים, ללא הנהלה, וללא כיתות לימוד. הילדים היו מתקבצים - באים, אל אחד מחדרי בית הכנסת הגר"א, ושם היו לומדים א"ב, חומש ומשניות, מפיו של המלמד הנודע לתהילה בשיטתו הדיקטטית, הרה"ג הישיש רבי ישראל יעקב וינברג זצ"ל.

כחלוף שנה ביקשה אמו של הילד הזה להכניסו ל'תלמוד תורה' אחר. היה זה 'תלמוד תורה' חדש של בני תורה במרכז העיר. לא קל היה להתקבל לשם, ורק לאחר מסכת מאמצים שנמשכו כשנה, התקבל הילד.

מכיון שמטבעו היה הילד ביישן ורגיש, אירע שביום הראשון לכניסתו לת"ת בכה שם הילד בדמעות שליש במשך כשלוש שעות.

האב חפץ, איפוא, להוציאו משם ולהשיבו על כנו הראשון, להחזירו ל'חיידר' בשערי חסד למלמד הוותיק רבי ישראל יעקב וינברג. אלא שהאמא התנגדה ועמדה על כך שימשיך בת"ת החדש.

נמנו ההורים וגמרו לשאול את פי הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שיוורה להם כדת מה לעשות. השיבם רבי שלמה זלמן:

"בת"ת החדש עוד לא ראינו את הפירות. הלא יש שם כיתות רק עד כיתה ז'. ואילו כאן ב'חיידר' של שערי חסד, ראינו כבר ארבעה דורות! השאירו אותו כאן, ב'חיידר' דשערי חסד!" פסק רבי שלמה זלמן.

חיכו ממתקים - קצו

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

תהא שנת עוד ישמע בערי יהודה / הרב נפתלי וינברג

מחוג או עדה שונים. נכון שיותר טבעי שכל אחד נישא למי שמגיע מאותו רקע, אך זהו בדיוק סוד הגמישות!

(ב) מציאותיות. בחיים עלינו להיות מציאותיים וזה אומר שתמיד יש להנמיך ציפיות מלחוש "אותות וסימנים". יש אומרים שראוי לא להרגיש דחיה (הגר"ד פוברסקי זצ"ל) ויש אומרים שראוי להרגיש שיש התאמה. על כן יתעץ כל אחד בהוריו ורבותיו.

(ג) החלטה. שני אנשים שיקבלו על עצמם בהחלטה גמורה, שבכל מצב ובכל תנאי הם יחיו כנוסח ברכת השבע ברכות "אהבה ואחוה שלום ורעות" - מובטח להם שיעמדו בכך! הם יזכו לשפע של סייעתא דשמיא לעמוד בקבלה הנכונה!

(ד) מיקוד מחשבה. להתרגל לחשוב רק על המעלות של הזולת. זה לא קורה ביום אחד, אך זה בהחלט אפשרי באמצעות אימון קבוע של המחשבה ושליטה עליו. אנחנו לא מדברים פה על דרגות של משה רבינו, אלא על אימון (שביסודו אולי "טכני") שאני לא חושב על חסרונות הזולת!

זה אפשרי! וזה מחולל פלאות!!!

(ה) נתינה. להתרגל תמיד לתת ולתת! כך אנו מתדבקים במידותיו של הקב"ה ומקיימים מצות עשה מדאורייתא של "ובו תדבק" (דברים י, כ) - "מה הוא גומל חסדים אף אתה" (סוטה י"ד ע"א).

נתינה שכזו מאופיינת ללא חשבונות, אף אם הזולת אינו מכיר טובה - וכמו שהקב"ה זן ומפרנס ללא תנאים מראש!

וכאן אנו נוגעים בנתינה החשובה ביותר: שמחה! **מה יש לנו לתת לזולת יותר מאשר שמחה?** לפיכך יש לחשוב תמיד כיצד לשמח את הזולת בכל עת ובכל מצב!

(ו) קבלת ביקורת. אם במקרה שמעתם ביקורת התגובה צריכה להיות תודה רבה ועם חיוך (לא ציני!...). אם אינכם עדיין בדרגה זו אל תחייכו, אך בוודאי שאל תגיבו. תתמקדו במחשבה שהכל לטובה, ובסופו של דבר אתם עוד עשויים להפיק רווח גדול הן מההערה והן מתגובתכם השקולה והחכמה.

(ז) צדיק. מאוד מומלץ להתקרב לתלמיד חכם, צדיק אמיתי. לסייע לצדיק בכל הזדמנות אפשרית לתקופה ממושכת. זכות זו היא עצומה ויש בה תועלת רבה לכל החיים בתחומים רבים. זה נותן מבט אחר על כל החיים ומהווה עוגן של שפיות והצלה בחיים שלנו "בשנות האלפיים"... כל החיים, וכל הבית, נבנה אחרת כשהוא כרוך סביב דמות של תלמיד חכם וצדיק. חבל שישנם שהזניחו יסוד זה, אך כל אחד בעצמו יכול להתקרב לדמות שכזו.

* * *

שבעת היסודות שנכתבו הם מספיק לחיים טובים, אך לכל המעוניין יש בידינו גם א' רשימת סגולות לזיווגים ב' חוברת הדרכה להקמת בית נאמן בישראל וחינוך הילדים. המעוניין באחד מהם יתקשר למשרד בטל: 02-5671812.

בברכת שנה טוב ומתוקה ושימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה

מעשה שהיה (או שמספרים שהיה): בחור בן 30, "עלטערער" (בחור מבוגר) באחת הישיבות בירושלים, התפלל בשטיבלאך הסמוכים לישיבה. קפדן אחד הבחין שהעלטערער יושב ב"ויברך דוד" וגער בו באוזני כולם: 'נו!' כלומר: מה אתה יושב במקום שצריך לעמוד!

בתום התפילה ניגש העלטערער לקפדן ואמר לו בכאב: **שאני "יושב" כבר שלושים שנה ארוכות, זה כלל לא מעניין אותך - רק שאני יושב בויברך דוד מציק לך?...**

כלפי מה הדברים אמורים?

במאמר הבא נתייחס לתופעת המבוגרים, מעוכבי השידוכים, שהתעצמה בעשרות השנים האחרונות. עוד לפני שנכתוב מילה בנושא עלינו להדגיש שליבנו עם כל אחד ואחד ממעוכבי השידוכים. איננו באים להטיף מוסר, אלא להידבר יחדיו, להציע 'שבע עצות' מועילות כדי שבסייעתא דשמיא נגיע ל'**שבע ברכות**' ויתקיים בנו בשנה הבאה עלינו לטובה הסימן ת'הא ש'נת ע'יזוז ב'חורים!

* * *

רקע: מי שיתבונן בקורות שישים השנים האחרונות יגלה משוואה מדהימה בין עליית איכות החיים, לעליית מספר המבוגרים. מאז תום מלחמת העולם השנייה, זינקה ומזנקת רמת החיים משנה לשנה. אם בעבר גדל צעיר בסביבה כלכלית טבעית, פחות או יותר בהתאם להכנסות. הרי שבעשרות השנים האחרונות הולכת ומשתלטת אווירה של "הכל מגיע לי".

הסביבה והאווירה המפונקת, עומדים לנו לרוץ בבואנו לקבל החלטות. מדוע? משום שכל החלטה בחיים מורכבת מאחד משלושת המרכיבים הבאים: (1) לקבל (2) להתפשר (3) לדחות. כאשר הסביבה היא מפונקת, נוטים לדלג על האפשרויות הראשונה והשנייה, ולהסתפק באפשרויות השלישית!

נכון, יש שיטענו שכל נושא עיכוב השידוכים נגזר משמיים ו"אין מה לעשות", הם מרימים ידיים ואומרים שמה שנותר זה רק לעבוד על מידת הסבלנות. אך לא נראה שפתרון זה הוא סוף פסוק. כאשר נתבונן בנושא נגלה שנותר לנו מספיק מקום - בתחום ההשתדלות - על מנת לפעול.

* * *

להלן שבעת כללי ההשתדלות (כנגד 'שבע ברכות') שבעזרתם ניתן בסייעתא דשמיא הן להקים בית, והן לחיות בהמשך חיים טובים ומאושרים.

(א) גמישות. זהו הכלל הראשון, ומה לעשות - גם המשמעותי ביותר. מי שנעול מראש על רצונותיו והחלטותיו לעול לפספס את הרכבת. חז"ל, וכן נפסק בשולחן ערוך, מתייחסים לכלל "שמא יקדמנו אחר" שמשמעו שיתכן שאדם יפסיד את זיווגו המיועד!

לתשומת לב; בחוגים שלנו הרי ההורים מנהלים את השידוכים וכיוון שכן ההתגמשות צריכה לבוא מצידם. אך בחור מבוגר ועצמאי - נניח בגיל שלושים - מקבל בדרך כלל את שרביט ההחלטה לידי וזאי הוא זה שעליו להתגמש. בחור בן שלושים לא צריך להירתע מהצעה שמגיעה